

## IZ MEDGENERACIJSKIH PROGRAMOV

### SPOMIN NA BOŽO PRESTOR

Po pogumnem boju s hudo boleznijo nas je v bolnišnici tiho zapustila Boža Prestor. Rodila se je na Miklavžev dan leta 1943 na Hosti pri Šentlambertu, kjer je njena mati kot ilegalka med vojno za čas poroda dobila zavetje pri dobrih ljudeh. Njeno otroštvo je bilo zahtevno. Vojno so člani družine srečno preživel, vendar je družina šele po sedmih letih skupaj zažive-la na Šimnovčevi (Garantinijevi) domačiji v Selcah pri Tirni, kamor se je nato – tudi z možem Janezom – vsa leta rada vračala in pomagala na domači kmetiji.

Kot zelo nadarjena deklica se je vpisala na učiteljske in ga končala z odliko. Usoda jo je nato povezala s stanovskim kolegom Janezom Prestorjem, ki je postal njen mož. Skupaj sta se zapisala kot učiteljska legenda v tem podeželskem kraju. Družina ji je bila sveta in zato je niso premamile druge po-klicne priložnosti; z Janezom in sinovoma, Markom in Blažem, je do smrti ostala v Šentlambertu.

Tudi po upokojitvi sta bila z Janezom na razpolago za pedagoško pomoč in moder življenjski nasvet. Zapisala sta se tudi poslanstvu gibanja za kakovostno staranje, kjer sta postala predana prostovoljca. V sklopu medgeneracijskega društva Srečno Zagorje sta ustanovila in vodila skupino Korenine v Šentlambertu in kasneje še Dišeči volčin v Tirni.

Po izgubi kolegice Bože smo se v Tirni zbrali voditelji vseh skupin našega društva Srečno Zagorje in člani obeh skupin, ki sta jih ustanovila Boža in Janez; z nami sta bila

tudi Katja Bhatnagar in dr. Jože Ramovš iz Inštituta Antona Trstenjaka. Predani prostovoljski sodelavki smo se poklonili tudi s tem, da smo obujali spomine nanjo in na njenega moža ter našega prostovoljskega kolega Janeza, ki je umrl par let pred njo. Ob izpovedih lepih spominov vseh nas prostovoljcev in Božine svakinje Metke bi lahko pisali in pisali – vse so izražale žlahten spomin nanjo. Poskušala jih bom strniti na skupni imenovalec.

Boža je bila čudovita oseba, bogata v srcu in skromna po značaju. Predana je bila pozitivni življenjski naravnosti. To smo vedno zaznavali tudi na naših druženjih, na katere je redno prihajala s pripravljeno temo za razgovor, čeravno ji je bolezen že povzročala težave. Spomin na Božo pa je nerazdružljiv s spominom na njenega moža Janeza. Bila sta par, ki se je dopolnjeval pri delu in po značaju. Oba si lahko vzamemo za zgled, da je življenje treba **živeti pozitivno in umreti pokončno.**

Vsako jutro je bilo za Božo darilo, da se je še lahko z dolgoletno prijateljico, sodelavko in sosedo Ivico sprehajala v gozdovih bližnjih Jarš in opazovala drevesa, ki so še z malo vejami kleno vztrajala proti nebu. Ker je bila Boža tudi slikarka, jih je – kot svojo zadnjo sliko – upodobila tudi na platno.

Posebno lepe vtise o svojem druženju s pokojno Božo je čustveno predstavila njena dobra prijateljica Mojca, stanovska kolegica in ena prvih prostovoljk v društvu Srečno Zagorje. Njuno ustvarjalno kramljanje sta uresničevali vsaka v svoji medgeneracijski skupini v sosednjih krajih: Boža in Janez v Šentlambertu in Tirni, Mojca

v Mlinšah. Pri druženju njihovih skupin so prevladovala teme o staranju, o lepem komuniciranju, tako med članicami kakor med ljudmi, ki nas obkrožajo. Lotevale so se tudi pisnih sestavkov o kakovostnem staranju in se ob tem pripravljale na svojo starost. Boža je bila s svojimi besedami tudi tolažnica, ki je znala s svojo življenjsko modrostjo rešiti marsikateri zaplet ali napačno odločitev. Mojca je hvaležna usodi, da ju je povezala v tesno prijateljstvo, ki ju je družilo vse do njenega prezgodnjega odhoda. Poudarila je, da so dragocenost v življenju trenutki, ki dajejo lepoto tudi spominom in smislu prihodnosti, da jo še vedno pobožajo njeni iskreni pogledi ter prijazne in vzpodbudne besede.

Božina nečakinja Metka nam je pokazala na svojem vratu ogrlico, ki jo nosi, odkar je Boža hudo zbolela. Pred veliko leti ji je to ogrlico podarila Boža skupaj z zgodbo o tem svojem najljubšem nakitu. Ta ogrlica je bilo prvo Janezovo darilo njej. Ker nima hčere, jo zapušča njej.

V zadnjem letu, ko smo se zaradi epidemioloških razmer povezovali več po telefonu in drugih tehnoloških pripomočkih, je bila Boža dejavna tudi kot sogovorka za vse generacije. Z njo si lahko vzpostavil pogovorni dialog, enakopraven, kjer smo vsi učitelji in vsi učenci. Katja, ki se je na Inštitutu Antona Trstenjaka zaposlila po letošnjem Novem letu, je dobila dolgoletno prostovoljko Božo za mentorico medgeneracijskega prostovoljstva. Pri telefonskih pogovorih, ki sta jih imeli redno vsak teden, je Katja v živo doživela družabništvo s starejšim človekom in obenem spoznala delovanje skupin za kakovostno staranje. Hvaležna je za čas, ki sta ga namenili druga drugi. Njuni pogovori so pogosto tekli

v pol drugo ali pol tretjo uro. Dragocena dediščina, ki ji ostaja od Bože, je njena zakoreninjenost in ravnesje v vsem, kar je delala. Povedala je: »V spominu imam Božino energijo, da se nekaj naredi. Boža mi je vzor v tem, kako je v življenju vlagala trud in spreminjala tisto, kar je lahko. Ni se brez konca spraševala, ali so njene odločitve prave, ampak je sebe dajala kraju in ljudem, kjer je živela. Vzor pa mi je tudi za kakovostna stara leta – pa naj bo to njeno redno urjenje možganov z učenjem pesmi in pregovorov, sprehodi, pisanje pisem gospodu, ki je že krepko čez devetdeset, aktivna skrb za druženje in kakovostne pogovore s prijatelji, sprejemanje pomoči, izražanje hvaležnosti, sproščenost in modrost. Ob vseh spominih na zanimive pogovore z Božo pa hranim tudi njeno pismo, ko mi je lepopisno napisala recept za zagorske perkmandeljce. Z veseljem bom pripovedovala o Boži, ki mi je pokazala, da je starost lahko lepa z vsem, kar prinese s seboj.«

Ramovš je bil z Božo in Janezom prijateljsko povezan od prvega usposabljanja za prostovoljske voditelje skupin za kakovostno staranje v Zagorju v začetku tega stoletja. Tam je bil v skupini zavzetih prostovoljcev tudi nedavno upokojeni učiteljski par Prestorjev, ki sta s svojimi sposobnostmi in zavzetostjo marsikdaj potegnili naprej prijetno vzdušje in uspešno delo v novih skupinah za kakovostno staranje. Kmalu je prišlo na dan zanimivo naključje: Boža je imela v lepem spominu učiteljico Jelko iz svoje osnovne šole v Litiji. Jelka je bila v tem času kot upokojenka tesno povezana s prostovoljstvom za kakovostno staranje v Ljubljani. Po več kakor pol stoletja od njunega lepega odnosa med materinsko učiteljico in nadarjeno pogumno deklico,

ki je v litijsko šolo pešočila več kakor uro daleč iz Tirne, sta se ti dve srčni ženi srečali pod domačo češnjo pri Boži in Janezu v Šentlambertu – kako nepozabni trenutki so to za nas, ki smo jih doživeli! Ramovš, ki pozna več sto skupin za kakovostno staranje po vsej Sloveniji, je z vso gotovostjo zatrdil, da sta bila zakonca Prestor duša in vzornika prostovoljskega gibanja za kakovostno staranje za celotno slovensko zvezo. V nepozabnem spominu mu ostaja tudi sklep osvežitvenega seminarja za prostovoljce v Dobrni tisto leto, ko je Janez zbolel za rakom. Z isto boleznijo se je bojevala tudi prostovoljka Marija iz Ljubljane. To svojo težko izkušnjo sta v tistih dneh oba pripovedovala vsej skupini nad petdeset prostovoljcev tako pristno in človeško zrelo, da sta nam podarila vrhunsko spoznanje in najgloblja čustva. Ko smo ob poslavljanju s seminarja stali

v velikem krogu in si zapeli v slovo, sta Janez in Marija vsak iz ene strani stopila v sredino kroga in se objela. Solidarnost med prostovoljci je biser med našimi dobrimi izkušnjami – Boža in Janez sta nam zapustila neuničljivo izbrušen diamant svojega zgleda o pristni solidarnosti, je zaključil Ramovš svoje spomine na Božo in Janeza.

Boža je na enem zadnjih srečanj ob pogovorni temi *Moje življenje* odločno zaključila: »V življenju mi ni bilo samo z rožicami postlano, a če bi lahko še enkrat izbirala, bi izbrala isto!« Tudi po tem sklepan, da z Janezom spokojno počivata v »njunem« Šentlambertu. V skupini *Dišeči volčin*, ki sta nam jo trdno tlakovala oba z Janezom, je s slovesom Bože nastala velika vrzel, ki jo bomo skušale polniti s toplimi spomini nanju.

*Iva Kocmur, Tirna nad Zagorjem*